

„ROBOTCHYJ NAROD“ (THE WORKING PEOPLE)

The official organ of the Ukrainian Social Democratic Party, Affiliated with the S. D. Party of Canada. THE ONLY UKRAINIAN SOCIALIST PAPER IN NORTH AMERICA

ЧИТАЙТЕ! ЧИТАЙТЕ!

„Робочий Народ“ — одиноку соц. дем. часопис для цілої Америки; она одна дає те знане яке повинен мати кожний працюючий класово свідомий чоловік.

„Робочий Народ“ коштує на рік лиш два долари а адреса до него є: „ROBOTCHYJ NAROD“ Box 3658 (Sta. B.) Winnipeg Man

Мир! Мир!

Вириваєть ся се слово із грудий міліонової армії робітників. Кудиб не повернутась, то мамоволі впадає в очи, як робітники та робітницї більшими гуртками обговорюють з великим запалом стан теперішньої світової війни; з надзвичайним обуренем відносять ся до тих, хто спричинив ся до цього проливу братньої крові і одноким їх бажанем є, щоб як найскорше прийшло до мирних переговорів — до заключеня мира.

А мало хто з робітників старає ся рішучо перешкодити і не допустити до війни. Робітники не зборонили капіталістам робити те, що їм подобалося, не запротестували своїм рішучим голосом проти війни; противно вповні зі згодою пішли на смерть. За що? — може за ліпші права для робітників, о вибореня красної долі? Зовсім ні! Капіталісти задля розширення своїх ринків, не вагаєсь знищити робітничий рух, знищити культуру і повернути світ на сотки літ взад, в часи варварства.

Капіталісти через свою жадю розбогатітись, не вагаєсь ужити найпідлішого способу до морду людий як війна. Користним для капіталістів є знищити увесь рух робітничий цілого світа. Ім хочєсь зробити з робітників ще більших невольників як були колись. Провідників робітничих і їх працю знищити до кореня.

Тому відірвана руку, особливо в Європі, треба буде довго, довго чекати.

Що спричинюєть тепер до сего, що робітники з таким нетерпеливим бажанем очікують сего мира?... Річ ясна і без довгої застанови.

Ся братоубійча війна поставила робітничу класу в дуже прикре житеве положене. Она спричинила ся до того, що робітник не може продати себе за найменшу ціну, ба навіть і за самий харч не хоче капіталіст прийняти його до роботи, кажучи, що йому не потрібно в сім часі робітника. І що дієть ся тепер в днях сього безробітня з робітничими родинами, наколи життєсамітного робітника є загрожене?! Певно в їхніх хатах нема радости ні веселости. В них голод, в них холод і розпука ось ось осягне границі. Цар Голод, син батька Капітала, заняв їх під свою опіку і однак убиває, а других обесилує, а товаришка його — Смерть довершує діла.

І так деякі робітники серед такого житєвого напруженя, де є борба о власне істноване, провала свою теперішню байдужність, заговорила кров, що годі так дальше про себе нічого не думати. Она пізнали, що їхнім житєм капіталіст не журить ся, та що їм самим треба пожуритись. Ся війна отворила робітникам очи і заставила їх думати про себе самих. В своїм застановленю они побачили, що люди, які творять загальну суспільність, не є однакові. Они дають ся зовсім легко поділити на дві часті, себто на дві класи і то ввиду того що їхні інтереси рішучо противлять ся собі і так:

З одної сторони є класа капіталістів, яка насильством або завдяки случаям захопила в свої руки всі средства природи і все те, що втворено трудом всего людства, а з другої сторони є класа бідних, котра нічого немає більше окрім своєї робочої сили. Богачі захопили в свої руки землю, машини, фабрики, копальні, капітал і ввиду сего мають силу держати в рабстві, темноті і в несьвідомості ту бідну масу людства.

А що бідні захопили?! Они захопили місця на базарі, де продають свою робочу силу капіталістам за так малу ціну, що не вистає навіть на прожиток і удержаня родини.

Що дальше побачили робітники? Они побачили і тепер бачуть, що в той час, коли капіталістична класа жує живає найліпші продукти, мешкає в найкрасніших палатах і тратить труд соток та тисяч людий задля своїх приємностей, роскоши і т.д., то робоча класа мучить зносоти голод, холод, ріжнородні слабости, спричинені нуждою та горем і то ради того, що платня за їх працю є так малою, що не дозволяє їм на ліпше житє, ба навіть в часі безробітня приходиться ся нераз умарати в голоду.

А найважніше є те, що они пізнали головну причину сего ладу; а то, що теперішній богацтва приваляють не всім людям, а тільки декотрим. З сего виходить, що так довго буде тревати сей несправедливий лад і все будуть бідні, які маги муть капітал понад житєві потреби і будуть бідні, котрі не зможуть задовольнити житєвих необхідних козечностей, поки все те, що приобріте всіми людьми не перейде на користь всіх працюючих.

Отже кінець кінцем бідний робочий народ починає вже розуміти що йому треба освободити ся із капіталістичної неволі. Він бачить, що теперішній лад несправедливо устроєний; що він має права не краще житя, а не капіталіст; що лише він витворєє своїм трудом все те, чим користаєть ся увесь загаль і коли лише він зложать свої руки і відкажеть ся від роботи, то се капіталістичне господарство захитаєть ся в своїх основах.

Він бачить що робітничу класу в деяких краях уже організуєть ся в соц. дем. організації і готовать ся до соціальної революції. Она готовать ся нанести тяжкий удар капіталістичному господарству, а на його розвалинах устроїть справедливе соціалістичне господарство, в котрім не буде ні бідних ні богатих, а де кожний зможе робити і задовольняти всі свої потреби.

Отже отся теперішня війна богаца дала до зрозуміння робітникам. Они побачили, що нема найменшої причини бороти ся та воювати між собою. Во людських жертв потребує лише їх ворог — капітал.

Для того товариші робітники і робітницї збільшуйте ряди соц. дем. партії, яка бореть ся за інтереси поневоленого пролетаріату і як соціалісти повинні має подати товариш товаришови руку по заповіту тов. Карла Маркса: „Робітники всіх країв єднатїсь“.

Поздоровленє з Німеччини.

(Перше отвергєть та щиро слово від 4. серпня 1914.)

В новорічнім числі „Labour Leader“ часописи виходячої в Манчестер, офіційним органі англійської „Independent Labor Party“, найбільшої соціалістичної організації в Англії, опубліковано велику скількість поздоровлень звисних Товаришів та Товаришок, з котрих ми хочемо подати на сім місці, поздоровленє тов. К. Лібкнехта, яке дослівний переклад з оригіналу.

Позаяк доси появлялись вже на шпальтах неодної часописи подібного рода звістка і були они, коли яє уривками то фразами без найменшої звязи і цілости, для того хочемо подати як найвірнійший переклад його оригінальних слів, бо думаємо, що лише ті можуть відповідати дійсній тенденції автора та викликати серед звисдомих нас бажаний ефект.

Звучать они як слїдує:

„Яко німецький соціаліст, нахождюсь нинї в приємнім положеню, коли можу англійським соціалістам переслати кілька слів братерства в часі коли пануючі класи Німеччини і Англії старають ся всякими средствами, які тільки не переходять їх сил, сіяти кровожадну ненависть поміж оба народи. Правда, що дуже тяжко приходиться ся писати отсі стрічки, коли бачить ся, що блискучі надії недавних літ, соціалістична інтернаціонала, лежать потоптані під ногами, а з нею тисячі ождань, які до неї прилучалисьмо; тяжко, если пригадаємо собі, що навіть богаца соціалістів воюючих країв — Німеччина не ставить винятку — дозволили собі добровільно наложити ярмо імперіалїзму в тій найбільше злочинній війні, яка колинебудь велась, коли тїни капіталізму яркїше виступили, як коли перед тим. Притім уважаю за особлившу сатисфакцію подати Вам з „Independent Labor Party“ тах, що спільно з нашими російськими і сербськими Товаришами ратувала честь соціалізму серед страшного безумства проливу крові народів.

Сьогодні запанувало замішанє в рядах соціалістичної армії, а многи приписують те зно соціалістичним основам (принципам). На жаль, невинувати ту основу, але їх заступники. Для того не ходить о те, щоб змінити принципи, яє радше о те, щоб їх відповідно приворовити, обернути їх в чин.

Всякі фрази о „народній обороні“, якими імперіалїзм старає ся прикрасити всі свої мордерчі знарядя, далі всякі клічі „визвождєня народів“ є лише злудними романтичними словами. Кожда соціалістична партія має свого ворога, спільного ворога інтернаціоналі в своїм власнім краю. Там повинни они його побороувати. Освободженє кождої нації мусить і повинно бути ділом також кождої нації.

Тільки крімїше заслїденє може жадати продовженя масового морду аж до цілковитого знищеня „ворога“. Добро всіх націй є нероздільно з собою сплетене; боротьба зорганізованої робітничої класи може бути проваждєною лише на інтернаціональній ниві.

А ті Соломони з поміж нас, котрих слабенькі душі порушають ся за найлекшим подумом дипломатичних вітрів, щоби згубитись в багнах „Інгоїзму“ пояснюють тепер, що рух робітничий перестанє бути інтернаціональним. Ся світова війна однак, яка нищить інтернаціонала, є власне найвмивнійшим речником за потребою нової інтернаціоналі, інтернаціоналі іншого рода і іншої сили, як та що була, яку капіталістичні духи з так малою трудністю дня 4. серпня 1914. р. звичали.

Тільки в спільній праці робітничих мас всіх країв — так підчас війни як підчас мира — лежить спасеніє і ра-

Вернув ся.

Над Парижем возносила ся заря. Уже 9 тижнів вів пролетаріат Парижа завзяту борбу. По довгих літах човолі і утиску повстала она до борби, аби знищити несправедливий уряд богатих визискувачів, котрі маючи в своїх руках керму Франції, допровадили край до упадку і нужди. По довгій борбі пралетаріатови удало ся захопити в свої руки власть і потім він запровадив нові порядки та завів нові права, користні для працюючого людю. І хотий та господарка не тревала довго, то мимо того она заслужила на похвалу, котру записали в історію під заголовком: Парижська комуна в році 1871.

Однак не увесь пролетаріат Франції пішов за прикладом робітництва парижського. Поневолений нарід, держаний в темноті, не зрозумів до чого стремить пролетаріат Парижа.

Богачі і їхні приклонники, разом з урядом повтікали в Парижа до бавського міста Версалю і звідтам правили своєю армією, котра облягла Париж навкруги. Робітники боронови ся завзято. Війська

версальські з тяжким трудом здобували передмісте. Кождий дїм був при здобутю фортецею для них. В тім то часі робітництво Парижа давало доказ, як оділюють они волю. З усмішкою на устах гинули они і останнім віддиком кликали ще — Хай живе вільність! Війська версальські всюди, де лише вдерлись до Парижа, в дикий спосіб звужались над робітництвом. Винних і невинних ставлено цілими сотками під мурі каміняць і розстрілювано їх без милосердяности. Був росказ вбивати без суду, а богачі і уряд називало се „запровадженем порядку і безпеки“. Робітники все-таки бороновились і запал огорнув всіх — навіть і дїтй.

Саме смеркалось. На небі показалась величезна заря горючих димів. Улицею ішов відділ жовнірів з набитими гверми. До ідучого на переді капітана приступив капраль і віддаючи поклїв сказав: — Пане капітане! Злапаласьмо оттого хлопчину при барикаді; що з ним зробити?

— Розстрілять, — відповів капітан байдужно. — Пане капітане — сказав хлопчина — позволь мені тільки відійти на хвилику.

Побіжу лише до моєї бідної мати і віддам їй годинник і гроші, які маю при собі. Вернусь за хвилинку.

Капітан глянув на хлопця. Його зворушила мила твар і ясні очи хлопчини, огорнув його жаль, почув задоволенє, що він не мусить убивати дитини і сказав: — Іди!

— Вернусь в сей час, дякую! — відповів хлопчина і побіг улицею до дому. Капітан подивив ся за ним з усмішкою і сказав до жовнірів: — Не поверне!

Жовніри були раді, що капітан пустив хлопця і в їх серцях наступило задоволенє, що не будуть мусіти жити тої дитини брати на своє сумліне. За той час знова свїжі жертви уставлено під муром. Розляг ся вистріл і град куль прошив їхні груди. Ледви дим розійшов ся, побачили жовніри, як через трупи перескочив малий хлопчина. Він прибїг задиханий, станув перед капітаном і сказав: — Вжем прийшов. Віддав мамі гроші і годинник.

— Що? — запитав здивований капітан. — Ти повернув ся? — Так. Я дав слово — сказав хлопчина — а впрочім я є так само комуніст, як і ті, котрих ти капітане тут перед хвилику замордував. Я не є від них гірший, забий мене! Для чого сей хлопчина вернув ся, подумав капітан; тепер йому його застріляти... такий росказ вже! А я так і бажав, щоб він не вернув ся! Ті самі думки зродились і в жовнірів, котрих серця героїство дитини зворушило знова. Видав росказ. Хлопчина став сьміло під муром, зняв шапку і ждав. Жовніри спустили гвері. По їх диких лицах пили слези. Роздав ся другий росказ, а хлопчина крикнув: — Хай живе свобода! Загремів вистріл і тіло молодого героя упало мертве на забитих братів. — Комуна гине від наших куль — прошептав капітан утерючи слези рукавом, — але не згине її дух, коли за ню умирають такі діти... З польського переклад Г. Ткачука.

унок людськості. Мде ії тепер не хотят іятем війни в серцк — як говорять — знарав о мирі; добре, иром. Та нація, коте, що є сильною, а наву і подяку будуч

Для того власне єта бути пророком інде слово, яким будом мусить бути всеоповняє вїн в інтермусить стремити розокраях, доки подумяіродять новий день.

Ванєслий примірваріші, дали ціломутам, де соціалісти давєрами пануючих кбїтники вкортді агупрапора I. L. P. І нїмьського робітництвпроти війни, як є авїше буде доходитиіпших країв, тим енеони тут ділати в інт

В той спосіб мусє в війні народів перетром, на основі соціябез здобування, без полагав на братерстві,отві, а на вільности,ведлавости може бут

В той спосіб можлівїни — наново віджди. Тільки так она мнаціонала, якабі зростом революційним,боажєна нас від абсору, тайної дипломат

Пролетарі всіх до війни проти війни

Під усіх від У. С.

Лист надісланий секретаря т. Ермїї Лист сей подає жадних змін. Заміт

Дорогі Товариші!

У нас торонтоносє то часу думка істичну часописє.

Позаяк ми всі членами Укр. Соц. оодіарність та карі Вас товариші членіча Егє. Комітет, якнашу часописє соці

Ми відносимосє С. Д. П., позаяк джливим видавати ра має бути редаксоціології. Як такмоглаб вїдїности на вже не може рботи.

Можливо, що тдавало дивним, одбуло для нас немое Спїл., були не певнчасописє чи нї.

Тепер ми вже безперемїно і то вше з початком мар

Що єя часописє старчить ось єя поікалів думали надали в коротрім часоужняків. Они вжеще більше тут роістримати і в дїневширена темноті мрїх є тут коло 7 тсходїт буде партійн

Ми завважали сходї, бо тим саміна наука і робота.